

ლიტერატურული განცემი

№37 29 ოქტომბერი - 11 ნოემბერი 2010

გამოდის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 50 თათრი

გვასოვას...

ყველაფერი, როგორც იყო, ისე უნდა მოგიყვე...
ამ ცოდვა-მაღლით სავსე წუთისიფლისა, საქაოს შერჩენილებმა, ძმაო, ვაი, რომ ბევრი არა ვიცით რა...
ერთი სიტყვით, ჩემსას ისევ მე გეტყვი...

ოცდათერთმეტდეკემბერს დაგკრძალეთ. რა დრო იყო და წინ რა დღეებიც უსწრებდა, ასე თუ ისე, შენც
იცოდი. დღესაც ასე მგონია, ინანიშვილო, ეს უჟამობა რომ არა, შენ ავადმყოფობა ვერ მოგერეოდა. ხო
გახსოვს, ქალაქში ერთმანეთისა, ძირითადად, არაფერი ვიცოდით... კაცო, გაგონილა?! - შენი სიკვდილიც კი
შემთხვევით შევიტყვე; უკვე ჩასასვენებლად გაპატიოსნებულს, პანთეონში სულზე მოგისწარი.

როცა ჩაგასვენეთ და შენი საფლავის ბორცვი ყვავილებით დავფარეთ, თვალებში ერთი ძველი, ჩამოჭამ-
ულ-ჩამოჭანგული კედელი (რომლის ძირშიც შენი სამარე გაეთხარათ!) და იები... დეკიმბრის იები... მეცა!

ფიქრში შეგებმინე, ხვალ მოვალ, თავთით სანთლებს დაგინთებ, უბრალო ფორჩიან კანფეტებს მოგიტან
და ახალ წელს მოგილოცავ-მეტქი.

გათენდა ახალი წელს დილაც. მაინც გათენდა... მაგრამ ასე მეგონა, ღმერთს ყველა ამას შესთხოვდა -
ასეთი ახალი წელი მტერსაც კი არ გაუთხოო... თბილისა ძმათა იმას სისხლსა და კვამლში ცურავდა.

მეკვლედ შენი რეზიოსხელა მეზობლის ბიჭი შემოგვივიდა, „გამართული“ შეეხვდი, იხტიბარს არ ვიტეხ-
დი თითქოს, ვუმასპინძლე, ვლოცე, ვეფერე... მერე მოვუბოდიშე, მეკვლედ ვარ მეც ნასასვლელი-მეთქი და
პალტოს ჩაცმა დავინცყე. შენუხდენ ჩემიანები, ეგონათ, სიმთვრალეში ნათქვამი არ ემახსოვრებაო და - ნუ
წახვალო - ხენინა დამინცყე. ვინ, ვინ და შენ მანც ხომ იცი, რეზო, დალოცვილო, სულის საოხო ამგვარი
სურვილის გადათქმა რომ არ ეგბის, მაგრამ შიშს ხომ დიდი თვალები აქვს!.. დრო იყო ისეთი, ღმერთს რომ
საერთოდ არ ჰყავდა განირული, დამიზნებული ან ბრმა ტყვია შესაძლოა ისეთსაც მისწეოდა. ჯავახიშვილით
არ მიზრიეს ჩასვლა, ბელინსკისა და კოსტავას ქუჩებით, კედელ-კედელ ძლიერ შემომჯდარაო ღობეზე და...
ლამდე “და ამ გზით აღმოგჩნდ დიდუბის პანთეონთან.

ეკლესიაში სანთლები ვიყიდე, გამოვედი და მერედა „აღმოვაჩინე“, რომ დასანთები არაფერი გამაჩნდა.
ვიღაც, შენი ხნის გამვლელს ასანთი ვთხოვე, მოვუბრუნდი და... პანთეონის კარს მძიმე კლიტე ედო! შიგნით
კაცის ჭაჭანება არ იყო. სროლის ხმა, არცთუ კანტი-კუნტად, აქაც ისმოდა. რაკი ვთქვა, უკან აღარ დავიხევ-
დი! არ მოვერიდე არც ჩემს ასაკს, არც ჩემს ხეიბრობას და რკინის მესერზე ავიჩერებ; თან ვფიქრობდი -
ემანდ, ვინმე ტყინშედედებულმა არ „შეიცხადოს“, ეს რა უცხო ფრინველი შემომჯდარაო ღობეზე და...
„გასართობად“ მიზანში არ ამომილოს-მეტქი... არადა, ეგეთები ხდებოდა?

ასე იყო თუ ისე, მოვალნიე შენამდე. მერე დიდხანს, დიდხანს ვიდექი შენთან - სანთლები ჩაინავლა,
შემოგარენს რაღაც ნაადრევი ბინდიც შემოეპარა. ერთხანს შენთან ერთად შემოვლილ ჩევენი ქვეყნის მრავალ
კუთხე-კუნტულს, იქ განცდილსა თუ ნაფიქრალს მივყევი, შემდეგ არა ერთი და ორი, გუშინ რომ გიმასპინ-
ძლეს, ძველი თუ ახალი სულგანათებული ბინადარიც გავიხსენე და რატომდაც... შენი ეს სიტყვები ამომი-
ტივტივდა, „არავის არა აქეს უფლება, რასაც არ უნდა აეტებდეს, თავისი თავისითვის რაღაც გამორჩეული
პირობები შეიქმნა...“

ეს ტექსტი, რეზო, შენი და როზას ლვთაებრივი უბრალოებით ნასაზრდოები სიყვარულით განათებული
„დაბრუნებიდან“ რომ არის, აბა, შენ როგორ შეგახსენო? ვიდექი და გაკვირვებული ვჟიქვერობდი, უამრავი
თვალ-მარგალიტის პატრონის, მშვენიერისა და ამაღლებულის ასე ოსტატურად და უბრალოდ განმცდელის
რაღა ეს სიტყვები „გამომიტყვრა“-მეტქი, მაგრამ...

შე ზნეკეთოლო, ერთი, შენ რომ მაგრა შეგაფუცეულებდა, ისეთიც უნდა გითხრა - უკვდავო! - ვერ შეგკა-
დრებ და ისედაც განანამებს, აქაური ამბებით ვერ დაგამდიმებ... ღმერთმა იმედი ნუ მოგვიშალოს! რაც
დარდად გაგება, ყველაფერს ეშველება - ქვეყანასაც, ოჯახსაც... ნუ გეშინია, დრო გამოცდას ყოველთვის
იბარებს და ერთიც უნდა გახარო: შენ ვინც გიყვარდა, ისევ ისეთი ბიჭები არიან და იქნებიან - ხელმოკლე
მეფეები, მომთმენი, ხალხში მოტრიალენი, მისი ცხოვრებით მცხოვრებნი, ერის სინდის-ნამუსის მატარე-
ბელნი, წინდახედულნი, პაიპარად არაფრის მთქმელნი, ქვეყანას რომ არა გაუჭირვონ რა... ასეა!

...უკანასკნელი, რაც ჩემს მესინერებას შემორჩია, ზღვის პირი იყო, გაგრა. ზღვის გაპყურებდი, ფიქრში
რაღაცას „ბურღავდი“ და ისედაც მომწვანო ფერის თვალებში მზით გაჩახახებული სილურჯის ჭავლი გიხ-
ტუნავდა.

ლაშა იმედაშვილი

პეტრაკეს რცხვება

II-III

შოთა იათაშვილი

მთავარი განსხვავება

IV

გარსიანი

უაზრობის აპოთეოზი

V

თეონა დოლენჯაშვილი

რეალური არსებები

VI-IX

დავით გორგილაძე

ჩეგურების ლადები

X

ლელა ოჩიაური

აგ ნიგნში, რომორც

ნიშარაში,

ზღაპრადეპეული

რცხვების მსგავსად

X

თეა ყიფშიძე

რეტომმარის თვეში

ნაგები

ლიტერატურული

კარალიონის გემო

XI

განახლებული

პენ-კლუბის

კოლეგიატიკურული

XII-XIII

ხორხე ლუის ბორხესი

ნიგნილან

„ტყვე ტეატრები“

XIV-XV

დასაწყისი №35

სისახლის მიზეზი ნამდვილად იყო. ამ ხელშეკრულებით მოსკოვის მთავრობა ფორმალურად და ფაქტობრივად სცნობა საქართველოს დამოუკადებლისასა და სუვერენიტეტს. ბათილად აცხადებდა ცარიზმის ცველა უფლებას საქართველოს ტრიტორიაზე, პირობას სდებდა, რომ არ ჩატეროდა საქართველოს სამართლიანო და საგარეო საქმეებში.

აბა, რალას ბორბავდა გრიშა უროტაძე? — ამხანაგო, ცუდად ხომ არ ხარ? — ჩაუსმა გოგელიას და მხარზე ხელის შეხება იგრძნო.

— არა, ვისავენებ. — მოკლედ მოუგო გოგელიან საუბრის დასრულების იმდინთ.

— ცივი ადგილი კი ა ამოგირჩევია დასასვენებლად. — არ მოეშვა უცნობი. — არაყი ხომ არ დაგველა?! — არაყი? — გაიმეორა ალფეზმა და მზერით ბორტის ქებას შეუდგა, თუმცა ვერსად მიაგნო, რადგან უცნობს, მიუხედავად იმისა, რომ ხელები ჯიშებში ჰქონდა ჩანუბილი, არყის შოტანის მაინც არაფერი ეტყობდა.

— ჰო, არაყი, აი იქ, ჩემთან. — თქვა უცნობმა და ხელი სიცარიელისენ გაიშვირა.

ალფეზი მზერით მიჰყავა გაშვერილ ხელს და მალე ხის ფარდულს გადააწყდა, საიდანაც მკრთალი შექი გამოდიოდა, რომელიც სავარაუდო უცნობის დატვებული უნდა ყოფილყო.

— მართლაც საშინლად ცივა. — თანხმობის ნიშნად თქვა ალფეზმა.

ძნელი მისახვედრი აღარ უნდა იყოს, რომ ამ ფუჭი საუბრით ბევრი არაფერი შეიცვლებოდა, ამთ არც სიცივეს დაკალდებოდა რამე და ვერც სანატრელი არყის ბორტი მოახლოვდებოდა.

უნდა წასულიყონენ.

ჯისურამდე ორიოდე წუთის სავალი თუ იქნებოდა, მასპინძელი კოჭლობით გაუძლვა სტუმარს და მალე საკუთარი თავშესავარის კარი გამოაღო, რომელიც დახვედა შელახული თავის მისადება, მბუზუტავი ლამაზა და მძიმე ჰერი, რომელიც ასეთ სათავსოებს ახლავს ხოლმე თან.

— ყველა შეცივებულს გაუმარჯოს. — შესძახა მასპინძელმა და არაყი სულმოუტემელად გადაჲკრა.

მასპინძელს გოგელიამაც მიბაძა, თუმცა ეს ყოველივე შეთქმულივით უხმოდ შეასრულა.

— ვასილ გომართელი, ეზოს მეთვალყურე, იგივე დარაჯო. — თქვა მასპინძელმა, როდესაც არყისგან დამატებულ სახეს კვლავ თავი მოუყარა და სტუმარს გაცნობის აღსანიშნავად მარჯვენა გაუწოდა.

— ალფეზ გოგელია, გვირდიელი. — იგივე გამოერა სტუმარმა და მარჯვენას მარჯვენა შეაგება.

— აქეთ რა გინდოდა, ალფეზ?

— მეგობრის სანახავად ვიყავი. — გაჭირვებით ამოთქა ეს სიტყვა გოგელიამ.

— კარგი ექიმები გვყავს, არაფერს გაუჭირვებენ. — თქვა ვასილ გომართელმა და პორელ არყის ჭიქას მეორეც მიაყოლა, ლილნდ ამჯერად სადლეგრძელოს გარეშე, მერე კი ნატერენი ფეხი გულმოდგინედ დაიზილა და დაამატა. — ცოტა მომეშვა.

— ამინდის ბრალი იქნება, პირდაპირ ძვლები ატანს ადამიანს ეს ყინვა. — საქმის ცოდნით დაშინა გოგელიამ.

— მარტო ამინდის ბრალი რომ იყოს რა მიტირს, ჭრილობის მანუხებს. — დააზუსტა გომართელმა და მეტი დამაჯერებლობისთვის ცალ ფეხზე შარვლის ტოტი აინია.

— ვინ გაგიმეტა? — თითქმის გულით დაინტერესდა გოგელია, რომელსაც ოჯახის არაყი უკვე მოეიდგებული ჰქონდა.

— აბა რა ვიცი, შეტაკების დროს დამჭრეს.

— მაინც რომელი შეტაკების დროს? — თუ იმდროინდელ მდგომარეობას გავითვალისწინებით, როდესაც ასეთი შეხელა — შემოხლა კვირაში რამდენჯერმეტ ხდებოდა, ეს კითხვა სულ მთლად უსაფუძვლო აღარ უნდა მოჩვენებოდა.

— სამხედრო სკოლას რომ შემოუტივის მაშინ. — დააზუსტა გომართელმა და დარჩენილი არაყი ისტატურად გაანაწილა ცარიელ ჭიქებში.

— ჰომ, მასხოვს, დიდი ხმაური იყო. — თავი დააქნია გოგელიამ.

ხმაური მართლაც დიდი გამოვიდა, არადა თავდამსხმელებს თითქოსდა ყველაფერი გულმოდგინედ ჰქონდათ დაგებოლი.

სამი მაისი უნდა გათენებულიყო, შუალამეს გადასცდა თუ არა, სამხედრო სკოლის უკანა კარს ორმოცდათი შეიარაღებული მამაკაცი მიადგა. უცებ დაა-

ტუსალეს მორიგე და იარალი აპყარეს, მერე კურსანტების სანოლ ოთახში შეიჭრებით, ისე კურნენი, იარალის მუქარით დაატყვევეცეს და ერთადერთ კართან მეთვალყურე დააყენების მანიშნელობრივი დიდი ნაწილი მეზობელი შენობის კვენ გამართა. იმდონ ბოლოებული მეზობელი გამოვიდა, როცე გამოვაცხადებით საქართველოს მთავრობა აღარ არსებობს, კვეყანას მთავრობა აღარ არსებობს, მოლშევიკი გამოვიდა, როცე გამოვიდა, უნდა გაეთია, მაგრამ კვინიტაძე სახანა უნდა გადამოვიდა, როცე გამოვიდა, იქ იყო ცეცხლი მანიც დაბრუნდა, როცე გამოვიდა, კვინიტაძე სახანა უნდა გადამოვიდა, როცე გამოვიდა, კვინიტაძე კვინიც და დამოვალი მოხდის მიზნით სკოლაში გამოცხადდა.

— აბა, რალას ბორბავდა გრიშა უროტაძე? — ამხანაგო, ცუდად ხომ არ ხარ? — ჩაუსმა გოგელიას და მხარზე ხელის შეხება იგრძნო.

— არა, ვისავენებ. — მოკლედ მოუგო გოგელიან საუბრის დასრულების იმდინთ.

— ცივი ადგილი კი ა ამოგირჩევია დასასვენებლად. — არ მოეშვა უცნობი. — არაყი ხომ არ დაგველალია?

— არაყი? — გაიმეორა ალფეზმა და მზერით ბორტის ქებას შეუდგა, თუმცა ვერსად მიაგნო, რადგან უცნობს, მიუხედავად იმისა, რომ ხელები ჯიშებში ჰქონდა ჩანუბილი, არყის შოტანის მაინც არაფერი ეტყობდა.

— ჰო, არაყი, აი იქ, ჩემთან. — თქვა უცნობმა და ხელი სიცარიელისენ გაიშვირა.

ალფეზი მზერით მიჰყავა გაშვერილ ხელს და მალე ხის ფარდულს გადააწყდა, საიდანაც მკრთალი შექი გამოდიოდა, რომელიც სავარაუდო უცნობის დატვებული უნდა ყოფილყო.

— მართლაც საშინლად ცივა. — თანხმობის ნიშნად თქვა ალფეზმა.

ძნელი მისახვედრი აღარ უნდა იყოს, რომ ამ ფუჭი საუბრით ბევრი არაფერი შეიცვლებოდა, ამთ არც სიცივეს დაკალდებოდა რამდა რამე და ვერც სანატრელი არყის ბორტი მოახლოვდებოდა.

უნდა წასულიყონენ.

ჯისურამდე ორიოდე წუთის სავალი თუ იქნებოდა, მასპინძელი კოჭლობით გაუძლვა სტუმარს და მალე საკუთარი თავშესავარის კარი გამოაღო, რომელიც დახვედა შელახული თავის მისადება, მბუზუტავი ლამაზა და მძიმე ჰერი, რომელიც ასეთ სათავსოებს ახლავს ხოლმე თან.

— ყველა შეცივებულს გაუმარჯოს. — შესძახა მასპინძელმა და არაყი სულმოუტემელად გადაჲკრა.

მასპინძელს გოგელიამაც მიბაძა, თუმცა ეს ყოველივე შეთქმულივით უხმოდ შეასრულა.

— ვასილ გომართელი, ეზოს მეთვალყურე, იგივე დარაჯო. — თქვა მასპინძელმა, როდესაც არყისგან დამატებულ სახეს კვლავ თავი მოუყარა და გაცნობის აღსანიშნავად მარჯვენა გაუწოდა.

— ალფეზ გოგელია, გვირდიელი. — იგივე გამოერა სტუმარმა და მარჯვენას მარჯვენა შეაგება.

— აქეთ რა გინდოდა, ალფეზ?

— მეგობრის სანახავად ვიყავი. — გაჭირვებით ამოთქა ეს სიტყვა გოგელიამ.

— კარგი ექიმები გვყავს, არაფერს გაუჭირვებენ. — თქვა გადასცდა და დარაჯო არყის ჭიქას მეორეც მიაყოლა, ლილნდ ამჯერად სადლეგრძელოს გარეშე, მერე კი ნატერენი ფეხი გულმოდგინედ და დაამატა. — ცოტა მომეშვა.

— ალფეზი მიბავი მოხდა და არავინ გამოიძინა? — იყითხა გოგელიამ.

— გამოიძინა, შენაგან საქმითა როგორ იქნებოდა, მაგრამ არც სკოლისთვის და არც სამხედრო უწყებისთვის არაფერი უცნობები.

— ეს, რაც იყო, იყო. — ხელი ჩაიქნია ალფეზმა.

— გაზეთებმა აიტაცეს ეს ამბავი, ათას რამეს წერდნენ, ვითომდა ბოლშევიკივების თანამოაზრი მუშავები ჰქონდა, საცავი როგორ გამოვიდა, მაგრამ პირველი და არა მოხდის მისებრი სამართლის გამოვიდა.

— სროლი მოხდის მისებრი სამართლის გამოვიდა, მაგრამ კი სროლი მოხდის მისებრი სამართლის გამოვი

ნომინაცია „წლის წიგნი“ — „ბავშვის ნაკბენი
კარალიოკზე ოქტომბრის თვეში“
(ზურაბ ლევაზა. „ბაკურ სულაკაურის
გამომცემლობა“)

ნომინაცია „სამაგიდო წიგნი“ — „გმირი“
 (თამარ ფხავაძე — „პრაიმ-ტაიმის“ მთავარი
 რედაქტორი)

ნომინაცია „წლის საუკეთესო ლიტერატურული
პროექტი“ — „საუბრები ჯაზზე“
(კახა თოლორდავა — „ბაკურ სულაკაურის
გამოშემლობა“)

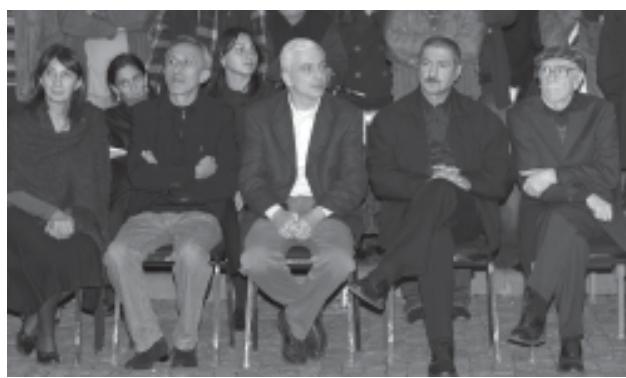
ოქტომბრის თვეში ნაგები ლიტერატურული კარალიოპის გემი

დედანის ბალში ხალხმრავლობაა, მაგრამ ეს ხალხი აქ მხოლოდ იმიტომ არ შეკრებილა, რომ 22 ოქტომბერია და თბილისბის დღესასწაული ეს-ესაა დაიწყო. მტკვრის სანაპიროზე განლაგებული წიგნების დახლებიც ამჟერად არაფერ შუაძია. აქ, ამ დღეს, სხვა ზეიმია, თუმცა ეს დღესასაწაულიც წიგნს უკავშირდება — წელს უკვე მოხდება იმართება ლიტერატურული პრემია — გააღასტება დაჯილდოვების ცერემონიალით და ბუკინისტებიც, გამომცემლებიც, მწერლებიც, უკრანლისტებიც, მხატვრებიც, მუსიკოსებიც, პოლიტიკოსებიც და, რაც მთავარია, მკითხველებიც ამ საღამოს დაწყებას ელიან. გამარჯვებულები კოლებური ცულის ასლითა და ერთჯერადი ფულადი პრემიით — 4000 ლარით დაჯილდოვდებან.

პატარა, ნითელსაწვიმრიანი გორგონა უჩვეულოდ ფუს-ფუსებს. ყველაფერი აინტერესებს, ხან მუსიკოსებთან მი-დის, ხან მწერლების გვერდით დეგბა, ხანაც თავის დიდ და ლამაზ თვალებს იმ ნიგნებს მიაპყრობს, ლიტერატუ-რული პრემია „გალას“ მიღების მოლოდინში ერთმანეთის გვერდით რომ ჩამწკრივებულან. როგორც ჩანს, პატარა ქალაბატონს ძალიან უყვარს და აინტერესებს ეს სამყარო. „გალას“ წლევანდობაზე უიური ერთ-ერთი წევრი, ნინო ქაჯაა ამბობს, სტაგორნა ჩემი ასისტენტით და დამჯერე ქალიშვილიც დიდივითი იქცევა — დინჯად ათვალიერებს დამსწრე საზოგადოებას, თუმცა სულსწრაფობა მის ასაკს ყიდის — უნდა, სწრაფად დაინტენს ყველაფერი და ასევე სწრაფად გაიგოს, ვინ იქნება გამარჯვებული — რომელ წიგნს დაიდებს სასთუმალთან, როგორც სამაგიდო წიგნს, რომელს დაათვალიერებს დიდი სიამოვნებით, მხატვრის სამყაროში რომ გაცნობიერდეს, რომელია მისი ასაკი-სთვის განკუთვნილი საუკეთესო წიგნი. შესაძლოა, არ იცოდეს, რას ნიმზავს სიტყვა პროექტი, მაგრამ იმდენს ხვდება, რაღაც განსაკუთრებულობან უნდა იყოს დაკავ-შიონის დევილისაგან განსხვავებით, უცხოება მწერლებს ჯერ უცხო ენაზე ვერ ცნობა და ამიტომ ისიც აინტერე-სებს, ვისი წიგნი ითარგმნა საუკეთესოდ და ბოლოს, ხომ უნდა იცოდეს, რითი იამაყოს სკოლაში მისულმა? მას პირველს ეცოდინება, რომელი წიგნი დამსახურებს წლის წიგ-ნის სახელს, ის პირველი ნახავს ამ წიგნის ავტორს, პირველი მივა და ეტყვის — მე მარიამი ვარ, ლიტერატურის დიდი მოყვარული.

სულ ცოტა ხნით მარიამი დედას შორდება და ადგილს უკანა რიგებმი იკავებს. დედა ჟიურის ზევრია. ნინო ქაჯაია (მთარგმნელი), მხატვარი დიმიტრი ერისთავი და მწერლები — ზურა სამადაშვილი, მამუკა ხერხეულიძე და ლაშა იმედაშვილი ერთად სხდებან. დღეს მათ მიღეს ის გადაწყვეტილება, რომელიც ახლა ხმამაღლა უნდა გააჟღერონ და ვის ვერდიქტსაც ერთხაირად ელოდება ამ პრემიის დამაარსებელი, თბილისის საკურებულოს თავმჯდომარე ზაალ სამადაშვილი და მთელი საზოგადოება. პასუხისმგებლობა დიდია და ეს პასუხისმგებლობა მხოლოდ და მხოლოდ ამ ხუთეულზე ნანილდება.

თუმცა მარიამს ამდენი არ აინტერესებს. ის სცენისკენ იყურება. ჯაზ-ბენდი პირველ აკორდებს იღებს. ამდენ მუსიკოს მამაკაცში გოვნას ყურადღებას ერთი ქალბატონი იქცევს — **დინი ვირსალაძე**. ოცნებობს, თავადაც უკრავდეს ასე. მუსიკა წყდება და სცენაზე მისთვის ნაცხობი სახე ჩნდება — ეს კაცი მას ბევრ ფილმში უნახავს. მორინებით შესცეკრის — ნამყვანი **ზურა ყიფშიძე**. და-ჯილდოვების ცერემონიალი იწყება და მარიამის მღელ-

ဘარებაც မატულობს, ისიც გრძნობს თავის წილ პასუხ-ისმგებლიობას, ის ხომ უიურის ერთ-ერთი წევრის ასისტენ-ტია, ასისტენტობა კა ბევრ რამეს ნიშნავს. ზაალ სამადაშ-ვილის სიტყვები ჩაესმის — „თითოეული ჩვენგანი — დიდ-იც და პატარაც, ახალგაზრდაც და ფარმაგიც, პოლიტი-კოსი, მხატვარი, პროზაიკოსი, უურნალისტი, უბრალოდ, მქონეველი — აქ შეგვყარა და გაგვაერთიანა ერთადერთ-მა უმოწმენელოვანებშა რა ადამიანის ცხოვრებამ, ნიგ-ნის ს სიყვარულმა. კინდა, თბილისის სათანა, ჩევნი დედაქალაქის დიდ ზემთან ერთად, მოგილოორთო თოვავანოთა საოამო თამარაზურისა და წარისა ზეო-

დღევამდელი საღამო, ლიტერატურისა და ზოგით ძეგლი
მის. მარიამმა იცის, რომ ასეთი ზემები ყველა ბავშვის ცხ-
ოვრებაში როდია. ის ერთ-ერთი გამორჩეულია, რომელ-
იც ამ საღამოს ესწრება. იცის და ყველაფერს უსტენს,
თითქოს არ უნდა, რაიმე გამორჩეს. მათემატიკას კარგად
სწავლობს და ადვილად დაიმსხსოვრა — 24 გამომცემ-
ლობა, 120 წიგნი... და ამ 120 წიგნიდან დედამ და კიდევ
ოთხმა ადამიანმა 18 წიგნი გამოარჩიეს. დღეს ყველასთან
ერთად ისაც გაიგებს, ვინ გაიმარჯვებს 6 ნომინაციაში.

სანამ გამარჯვებულებს გამოავლენენ, საქართველოს
კინოცენტრის დირექტორი თაკო ტატიშვილი სასიამოვნო
ამბავს ამზნობს საზოგადოებას — მომავალ წელს, საი-

თემის გაცილენი თა დარღვეულობრივი — ის გადას უძრავ, თაკუ-
ბილეონ „გალაზე“ მეტვიდე ნომინაციად წლის საუკეთესო
კინოსცენტრი დაემატება. ხალხი ოვაციისთვის ხდება ამ
გადაწყვეტილებას, ეს ცნობა განსაკუთრებით უხარის
წამყვანს. მსახიობ ზურა ყითშიძის.

და აი, იწყება სასახლონ ზურა ყიფიძისებ. და აი — გამარჯვებულების გამოვლენა. საუკეთესო თარგმანი — **ლია ჩილაიძე**, ორჰან ფამუკის, „**მე ქვით წითელი**“ — მარიამშა პირველი გამარჯვებულის ვინაობა გაიგო. სანდომიანი ქალბატონი სცენაზე ადას: „ძალიან ამაყი და ბედნიერი ვარ, რომ ქართველმა მკითხველმა ეს საინტერესო წიგნი ასე კარგად მიიღო. დიდი მაღლობელი ვარ იმ გამომცემლობისაც, რომელიც მოთმინებით მიტანდა, მე ხომ თითერული სიტყვა ათასჯერ გავასწორებინე და რომ ეგონათ, დამთავრდა წიგნიო, ხელახლა ვიწყებდი ყველაფერს...“ მარიამმა იცის ეს პროცესი, დედაც ასე თავაუღებლად მუშაობს ხოლმე საწერ მაგიდასთან, ის კი გვერდიდან შესცემის. იცის, რამხელა შრომაა ჩადებული და რას ნიმუშავს, თარგმნო წიგნი.

მორიგ ნომინაციაში გამარჯვებული წიგნი განსაკუთრებულად ახარებს. ათასჯერ მაინც ნაუკითხავს მაყვალა მრევლიშვილის ლექსები და ეს ახალი წიგნიც,

რომლის მხატვრობაც **თინათინ** ჩენიკვიშვილს ეკუთვნის, ერთ-ერთმა პრეველმა ნახა. ამიტომაც, ძალიან უხარია საუკეთესო მხატვრობისთვის პრემია ამ წიგნსა და ამ მხატვარს რომ გადაეცა.

წლის საუკეთესო საბავშვო წიგნიო, — მოესმა მარი-

ამს და გამარჯვებული წიგნის დასამახსოვრებლად
მოქმედია — „საქართველოს ისტორია ბავშვებისთვის.“
პრიზის ასაღებად ახალგაზრდა ქალბატონი, გამომცემ-
ლობა „ლიტერას“ პიარმენეჯერი ნინო ებრალიძე ადის
სცენაზე. მარიამმა ჩაიფიქრა — რომ გავიზრდები, მეც
ჩემს ცხოვრებას წიგნებსა და ლიტერატურას დაუუკავ-
შირებო. შემდეგ გაიაზრა, რამხელა სიამოვნება ელის წინ,
მას ხომ ჯერ არ წაუკითხავს მზია სურგულაძის მიერ
მოთხერობილი საქართველოს ისტორია.

„საუბრები ჯაზზე“ — ეს რაღაც ახალია მარიამის ცხოვრებაში. მართალია, მუსიკა ძალიან უყვარს, მაგრამ მაინც ფიქრობს, რომ ამ წევნის მაშინ ნაირითხავს, როცა ნამოიზრდება. ჯაზი რომ გაიგო, ცხოვრების სეული გამოცდილება უნდა გქონდეს — ასე ამზობენ უფროსები და მარიამსაც სჯერა დიდების. და რადგან ეს წიგნი წლის საუკეთესო პროექტად აღიარებს, კათა თოლლორდავას ნაშრომი აუცილებლად უნდა შეინახოს წიგნების კარადაში ოლონდ ისე, სულ რომ ხედავდეს და ახსოვდეს — აი, დადგა ჯაზზე საუბრის დროც!

სცენაზე კიდევ ერთი წაცნობი სახე ჩნდება. საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე დაკით ბაქრაძე სამაგიდიდნ წიგნის ნომინაციის გამარჯვებულის გამოსაცელობაზე ემზადება. პრაიმ-ტამის მთავარი რედაქტორს, თამარ ფხავაძეს უშმობეს, ხუთვაკარანტინის გრინ „გმირი“ ამ წაცნიაციაში საუკეთესოდ სცნო. ეს წიგნიც ისტორიის ანილია, ღლონდ იმ უხალესი ისტორიისა, რომლის მონაცეც პატარა მარიამიც კი შეიქნა. მან იცის იმ გმირების აჩბავი, სამშობლოს დასაცავდად საკუთარ სიცოცხლეს რომ სწორავენ. ახლა, ამ წიგნის წყალობით, უფრო მეტი ეცოდინება ქართველი გმირებზე.

და ბოლოს, რომელი წიგნი დაიმსახურებს წლის წიგნის სტატუსს? სცენაზე საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრი **ნიკა რურუა** ადის. მას გამარჯვებულისთვის საჩუქარი აქვს — სანერო მაგიდა, ასე აუცილებელი და საჭირო წიგნი მწერლის სამყაროში. მარიამა თვალები დახუჭა და წარმოიდგინა — ლამაზ, ჩუქურთმაბიან მავითას უზის. წინ თურგლიბია ეპიდემიუ-

CPUGEZA YACCA

CPUအားလုံး

ნომინაცია „საბავშვო წიგნი“ — „საქართველოს ისტორია ბავშვებისათვის“ (მოთხოვბილი მზია სურგულაძის მიერ)
(ნინო ებრალიძე. გამომცემლობა „ლიტერა“-ს
` 1 2 3 4 5 6 7)

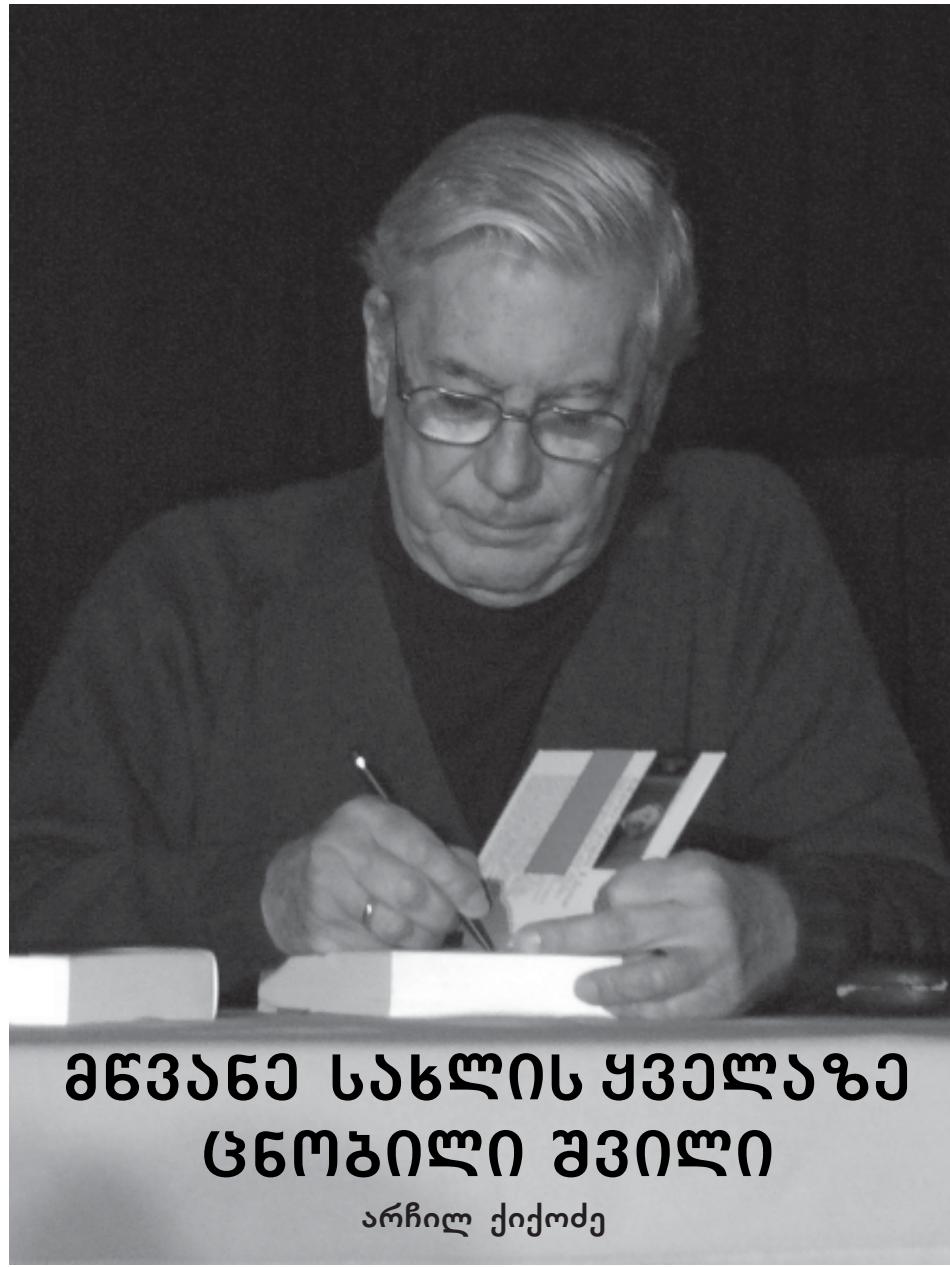

ნომინაცია „წიგნის მხატვრობა“ — მაყვალა
მრევლიშვილის „ლექსები“
(თინათონ ჩხიფუიშვილი. „ქართული
ბიოგრაფიული (კუნტრი)“)

ნომინაცია „თარგმნილი წიგნი“ — ორჰან
ფამუქის „მე მქვია წითელი“
(ლია ჩილაიძე. „ბაკურ სულაკაურის
გამომ(კე)მლობა“)

ლიოსა მართლაც ბეკერს წერდა პოლოტკივაზე, ხალაუფლებაზე და კიდევ იმაზე, თუ რას უშვრება ადამიანთა ნაწილს ძალაუფლება ან რად აქცევს სხვებს მათი სამსახური და მონობა. 2000 წელს, როდესაც მისი რომანი „გაცის დღესასწაული“ (*La Festa del chivo*) გამოვიდა, გაპრიელ მარკესა თითქოს დაახლოებით ასეთი რამ აღმოხდენია: მოხუც კაცს ასე არ უნდა მოექცეო! — ლიოსას შექმნილი დიქტატორის სახე (რომანი რეალურ ისტორიულ მოვლენებზეა დაფუძნებული და დომინიკის რესპუბლიკის ისტორიის იმ პერიოდს ეხება, როდესაც მას მეოცე საუკუნის ერთ-ერთი ყველაზე დაუნდობელი და გარყვნილი დიქტატორი რაფაელ ტრუხილიო მართავდა) იმდენად სრულყოფილი აღმოჩნდა, რომ მანამდე ყველაზე ნარჩატებული ლათინოამერიკული ლიტერატურული დიქტატორი — მარკესის „პატრიარქიც“ კი დაჩრდილა... იცით, ვინ მომიყენ ეს ამბავი? ერთმა თბილისში მაცხოვრებელმა პერუელმა. როდესაც ამ კაცს დაახლოებით ექვსი წლის წინ შევხვდი საერთო მეგობრების ოჯახში, უცხო ენების ინსტიტუტში ესპანურ ენას ასწავლიდა. კომუნისტური იდეებით გაპრუებული მოხვედრილა საბჭოთა კავშირში, მერე ქართველი ქალი შეყვარები, დაოჯახებულა და სამუდაოდ დარჩენილა თბილისში. ის იყო ჩემი პირველი და უკანასკნელი პერუელი ნაცნობი, შეილი ჩემთვის საოცნებო ქვეყნისა, რომლის გეოგრაფია, ისტორია და ბუნება კარგად ვიცი და რომლის სიყვარული მხოლოდ ერთი ადამიანის — მნერალ მარიო ვარგას ლიოსას დამსახურებაა. ჩვენ ძალიან მაგარი საღამო გავატარეთ, ხინკალს ვჭამდით, არაყს ვაყილებდით და პერუზე და ლიოსაზე ვლაპარაკობდით. ახალგაზრდობაში იმ კაცს კარგად მოევლო საკუთარი გასაოცარი ქვეყანა და მრავალ ისეთ ადგილას იყო ნამყოფი, სადაც მნერალს საკუთარი პერსონაჟების ერთი შეხედვით უთავბოლო მიმობნევა უყვარს ხოლმე. ნამყოფი იყო მცოცავი

მციანი სახლის ყველაზე ცნობილი შვილი

არჩიოლ ქიქოძე

კიუკუნიებს, სადაც ც სასჯელის სახით მილინეს პერუს ჯარის მეძავებით მომრაგბელი პანტელეიმონ პანტოხა და დაც იგივე ლეიტენანტი ლიტუა ჯიუში იძიებდა უკვალოდ გამქრალ მაღაროებთა საქმეს, წინ კი სრულიად შემაძრნული პელი აღმოჩენა ელოდა. პერუელი ნამდევი იყო იყო კაუჩუკის მაძიებელთა მიერ ჯუნგლებში აშენებულ ქალაქ იკიტოსშე რომელსაც ლიოსას შექმნილი კიდევ ერთ შეუვალი და ადამიანური სისუსტეების დაცლილი მართველი, გუბერნატორი ბულიო რეატაგი მართვდა, ნავით დაბჭული იყო მარინიონზეც — უზარმაზი მდინარეზე, რომლითაც პერუელი ჯარი აცები ჯუნგლებიდან პატარა ინდიები გოგონების მოსატაცებლად მიცურავდნენ, რათა შემდეგ სანტა მარია დელ ნერ დედათა მონასტერში მოენათლათ, რიეაურ მონაზონებს ნამდვილ ქრისტიან ბად აღეზარდათ და იმავე მდინარით მიუცი აკილინიო თავისი ნავით უკანასკნე თავშესაფრისკენ მიაცურებდა კეთრი დასწრეულებულ ბანდიტ და კონტრაბაზის ფუსიას და მსოფლიო ლიტერატურის არ არსებობს მეორე ასეთი საზარელი ტიოდისეა, როგორც ფუსიას მგზავრი კეთროვანთა თავშესაფრისკენ და მთელი მონოლოგი, რომელიც რომანი „მწვანე სლის“ ერთ-ერთი მთავარი ხაზია — ამაზე რეზერვი და მე შევთანხმდით.

მწვანე პერიუს ეროვნული დროშის რია, „მწვანე სახლი“ ამ ქვეყნის მოფენებითი სახელია და ასევე ჰქვია 1966 წელი.

ვერავინ გააკეთებდა და ბორხესი მათთვის
მიუღებელიც არის და მიუღწეველიც,
გაუგებარიც და გენიალურიც. ბორხესი
არსებობს და ამას უნდა შევეგუოთ.
იმავე ინტერვიუში ლიოსა მარკესას
ლიტერატურული გავლენების შესახებ
ეკითხება. „როგორ არა?! რამდენიც გინ-
და, — პასუხიობს მარკესი, — მაგალითად,
„მარტოობის ასი წლის“ ერთ-ერთი ქალი
პერსონაჟი შენ დაგესხესხე, შენი დედა ანხ-
ელიკა გადმოვიტანე ჩემს რომანში. შენთან
დაკავშირება და ნებართვის თხოვნაც მინ-
დოდა, მაგრამ ვერ გიპოვე, ვარგიტას, ამ
დროს შენ სადღაც ევროპაში იყავი.“

მაგარია, არა?

ამბობენ, რომ დღეს მარკესი და ლიოსა აღარ მეგობრობენ. ზოგის აზრით განხეთ-ქილება კომუნისტ მარკესასა და ლიბერალ-იზმით გატაცებულ ლიოსას შორის პოლი-ტიკურ ნიადაგზე მოხდა. ისიც გამიგია, ქალის გულისტვის ჩრდილებს და ხელითაც გაიწიეს ერთმანეთზეო. არ ვიცი და არც არის ჩემი გასარჩევი, ოღონდ თუ ეგ ამ-ბავი მართალია, ნეტა რა ქალი იყო ამი-სთანა?

კიდევ ოცი წლის ნინ, 1990 წელს ლიოს პერუს პრეზიდენტობაზე იყრიდა კენჭს. ამ დროს უკვე კარგა ხნის გამოქვეყნებული ჰქონდა „საუბარი ტაძარში“ (Conversacion en La Catedral), რომანი, რომელიც თითქმის მთლიანად პოლიტიკის და პოლიტიკოსთა სიბიძნურების აღნერითაა სავსე, სადაც ყველა და ყველაფერი იყიდება ძალაუფლებისთვის, სადაც არჩევნების ბედს სხვადასხვა პარტიების მფარველობის ქვეშ მყოფი ძეველი ბიჭების ბანდები ქუჩაში წყვეტილ, სადაც ხდება უამრავი ძალადობა და მკვლელობა... ლიოსამ თამაშის წესები კარგად იცოდა და მაინც მოინდომა პრეზიდენტობა. კენჭი იყარა და წააგო დღეს უკვე კორუფციისთვის გასამართლებულ ფუნქციონირთან. 1990 წელს მე არათუ პერუს ამბები, ლიოსას სახელიც კი არ ვიცოდი და ჯერ არც მისი „მწვანე სახლი“ მქონდა უროსავით მოხვედრილი. რომ მცოდნოდა, ფუნქციონისკენ ვიქენებოდი და მწერალს აუცილებლად ვუსურვებდი დამარცხებას. საბოლოოდ ყველაფერი კარგად დამთავრდა და რაც ჩემთვის ყველაზე სასიხარულოა, მაგრამ სრულიად აუხსნელი, პოლიტიკაში გარევის (თანაც როგორი გარევის) შემდეგ მწერალმა ისევ გააგრძელა მაგარი რომანების წერა. შეიძლება თავად ამ დალოცვილ ლათინურ ამერიკაშია რაღაც საიდუმლო...

გაძინაოდა გუმინდელი აძავი...
ერთ რაღაცასაც ვიტყვი. მაგარია, როდესაც შენ საყვარელ მწერალთან დროის ერთ მონაკვეთში ცხოვრობ, მაგრამ ძნელიც არის, იმიტომ, რომ იცი, ვერასდროს შეხვდები, თუმცა ჩვენ დიდი ხნის წინათ შევხვდით ერთმანეთს, მაგრამ ქანაც.

*ნერილი დაწერილია 8 ოქტომბერს